

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА "КОЛІСНИК ПРОТИ УКРАЇНИ"

(Заява № 20824/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

10 квітня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Колісник проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen), Голова,
п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
п. Р. Ягер (Mr R. Jaeger),
п. М. Віллігер (Mr M. Villiger),
пані І. Берро-Лефевр (Mrs I. Berro-Lefevre),
пані М. Лазарова-Трайковська (Mrs M. Lazarova Trajkovska), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,

після обговорення за зачиненими дверима 18 березня 2008 року,
виносить таке рішення, прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 20824/02), поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України паном Віктором Васильовичем Колісником (далі — заявник) 24 квітня 2002 р.
2. Заявник був представлений паном І. Погасієм — юристом, що практикує у м. Кіровограді. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — пані Валерією Лутковською.
3. 9 вересня 2004 р. Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до положень п. 3 ст. 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1959 році та мешкає в м. Кіровограді.

A. Провадження щодо виплати пенсії

5. У січні 2001 року заявник звернувся до суду з позовною заявою проти військової частини А-0981, в якій він проходив військову службу до виходу на пенсію, вимагаючи виплати грошової допомоги при звільненні та компенсації за військову форму. 12 лютого 2001 року Військовий суд Черкаського гарнізону задовольнив позовні вимоги заявника та присудив йому 2935 гривень¹.
6. 20 березня 2001 року військова частина сплатила заявнику 2420 гривень².
7. 17 травня 2001 року відділ державної виконавчої служби Ленінського районного управління юстиції м. Кіровограда (далі — Ленінська виконавча служба) відкрив виконавче провадження що до виплати залишку коштів за рішенням суду в сумі 515 гривень³.
8. Не дивлячись на те, що майно та рахунки військової частини були заарештовані Ленінською виконавчою службою, отриманих коштів було недостатньо для погашення заборгованості.

¹ Приблизно 574 євро.

² Приблизно 502 євро.

³ Приблизно 100 євро.

9. 26 березня 2003 року Ленінська виконавча служба передала відділу державної виконавчої служби Олександрівського районного управління юстиції Кіровоградської області (далі — Олександрівська виконавча служба) виконавчий лист та матеріали виконавчого провадження.

10. Згідно з банківською квитанцією про переказ коштів, наданою Урядом, 30 листопада 2004 року Олександрівська виконавча служба надіслала поштовим переказом 2073 гривні⁴ невстановленій особі чи особам. Ця сума відповідає загальній сумі залишку боргу, не сплаченого заявнику та пану Майданику (заявнику в справі № 20826/02).

11. 1 грудня 2004 року Олександрівська виконавча служба зупинила провадження у справі заявника на підставі того, що рішення від 12 лютого 2001 року виконано повністю. Заявник стверджував, що він не був проінформований про такий переказ та не отримував коштів, надісланих цим переказом.

12. 21 червня 2004 року Олександрівська виконавча служба надіслала на ім'я заявника поштовий переказ із залишком боргу. Того ж дня заявник отримав ці гроші.

В. Провадження щодо компенсації за бездіяльність виконавчої служби.

13. 4 березня 2003 року заявник звернувся до суду з позовною заявою щодо Ленінської виконавчої служби, вимагаючи відшкодування моральної шкоди за стверджувану бездіяльність з її боку та компенсацію за знецінення присуджених йому коштів. 28 липня 2003 року Ленінський районний суд м. Кіровограда (далі — Ленінський суд) частково задовольнив вимоги заявника та присудив йому 1000 гривень⁵ компенсації моральної шкоди, завданої неспроможністю Ленінської виконавчої служби виконати в належний строк свої обов'язки, покладені на неї Законом України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року.

14. 30 жовтня 2003 року Ленінський суд відновив Ленінській виконавчій службі строк для подання апеляційної скарги. 13 листопада 2003 року Ленінська виконавча служба подала апеляційну скаргу. Запросивши та отримавши письмові зауваження заявника на апеляційну скаргу, Ленінський суд у невстановлену дату передав справу на розгляд до апеляційного суду Кіровоградської області.

15. 9 лютого 2004 року Ленінська виконавча служба відкрила виконавче провадження щодо рішення від 28 липня 2003 року та одразу ж його зупинила в зв'язку з триваючим апеляційним оскарженням цього рішення. Незважаючи на декілька запитів Суду, ні заявник, ні Уряд не надали інформації щодо ходу чи результату цього провадження.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

16. Відповідне національне законодавство викладене у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, пп. 16–18, від 27 липня 2004 року).

17. Стаття 40-1 Закону України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року передбачає:

«Виконавчий документ, прийнятий державним виконавцем до виконання, повертається до суду, який його видав, у разі відновлення судом строку для подання апеляційної скарги на рішення, за яким видано виконавчий документ та прийняття цієї апеляційної скарги до розгляду».

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

⁴ Приблизно 415 євро.

⁵ Приблизно 166 євро.

18. Заявник скаржився на невиконання рішень від 12 лютого 2001 року та 28 липня 2003 року, винесених на його користь. Він посилався на п. 1 ст. 6, ст. 13 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу, які у відповідній частині передбачають:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 13

«Кожен, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

А. Щодо прийнятності

1. Стверджуване невиконання рішення від 12 лютого 2001 року
19. Уряд стверджував, що заявник втратив статус жертви після виконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року.
20. Заявник не погодився з аргументами Уряду.
21. Суд нагадує, що ці зауваження подібні до тих, які Суд вже відхилив у низці справ (див., наприклад, «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), № 18966/02, пп. 27–35, 29 червня 2004 року, та «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, пп. 26–27, 27 липня 2004 року). Суд вирішує відхилити ці зауваження з тієї ж причини.
22. Суд звертає увагу на те, що скарга заявника на невиконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року не є явно необґрунтованою у розумінні п. 3 ст. 35 Конвенції. Суд також звертає увагу на те, що вона не є непринятною з будь-яких інших причин.
2. Стверджуване невиконання рішення від 28 липня 2003 року
23. Уряд наполягав на тому, що, оскільки Ленінській виконавчій службі було відновлено строк для подання апеляційної скарги на рішення від 4 березня 2003 року, держава не була зобов'язана забезпечувати виконання цього рішення.
24. Заявник не погодився з аргументами Уряду.
25. Суд зауважує, що 30 жовтня 2003 року Ленінський суд відновив Ленінській виконавчій службі строк для подання апеляційної скарги. Згідно зі ст. 40-1 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець, який займався виконавчим провадженням у справі заявника, вирішив повернути виконавчий лист до суду. Заявник не оскаржував це рішення.
26. Суд доходить висновку, що заявник до цього часу не продемонстрував доказів, що існувало судове рішення, тривале невиконання якого могло дати підстави для порушення

п. 1 ст. 6, ст. 13 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу. Таким чином, ця частина заяви має бути відхилена як явно необґрунтована у розумінні пп. 1 та 4 ст. 35 Конвенції.

В. Щодо суті

27. В своїх зауваженнях Уряд стверджував, що порушення п. 1 ст. 6, ст. 13 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу не було (як і у справах «Ромашов проти України», п. 37, та «Войтенко проти України», п. 37). Уряд також наполягав на тому, що загальна тривалість провадження є розумною з огляду на обставини справи.

28. Заявник не погодився з твердженнями Уряду.

29. Суд зауважує, що Уряд стверджує, що рішення на користь заявника виконано у повному обсязі 30 листопада 2004 року, коли залишок боргу був надісланий заявнику поштовим переказом. Проте заявник стверджував, що його не проінформували про будь-який переказ і він не отримував коштів в результаті цього переказу.

30. З цього приводу Суд звертає увагу на те, що, окрім копії банківської квитанції про переказ, в якій не вказано ім'я отримувача чи отримувачів, Уряд не надав жодних документів, котрі б підтверджували те, що стверджуваний переказ дійсно призначався заявнику, чи те, що його було про це проінформовано. Суд, таким чином, вважає, що борг був виплачений заявнику у повному обсязі 21 червня 2007 року, коли він отримав залишок боргу, надісланий поштовим переказом.

31. Таким чином, остаточне рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року залишалось невиконаним протягом шести років і трьох місяців.

32. Суд нагадує, що вже встановлював порушення п. 1 ст. 6 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу у справах, в яких порушувались такі самі питання (див., наприклад, рішення у справах «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), пп. 43, 48, 55, та «Водоп'янови проти України» (Vodoryanov v. Ukraine), № 2221/02, п. 37, від 17 січня 2006 року).

33. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не запропонував жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. Отже, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

34. Суд не вбачає підстав для розгляду тієї ж скарги за ст. 13 Конвенції (див. рішення у справі «Деркач та Палек проти України» (Derkach and Palek v. Ukraine), № 34297/02 та № 39574/02, п. 41, від 21 грудня 2004 року).

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції встановлює:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

А. Щодо шкоди

36. Заявник вимагав відшкодування 435,69 євро матеріальної та 8000 євро моральної шкоди. Що стосується матеріальної шкоди, заявник посилався на встановлену законом пеню та втрачений прибуток.

37. Уряд стверджував, що вимога заявника щодо відшкодування матеріальної шкоди не підтверджується жодним документом, а вимога щодо відшкодування моральної шкоди є необґрунтованою та надмірною.

38. Суд не присуджує відшкодування матеріальної шкоди, оскільки заявник не обґрунтував жодних понесених збитків. Тим не менш, Суд вважає, що та моральна шкода, яку заявник зазнав внаслідок виявлених порушень, не може бути відшкодована простою констатацією факту порушення. Вирішуючи на засадах справедливості згідно зі ст. 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику 2000 євро.

В. Судові витрати

39. Заявник також вимагав 261,5 євро відшкодування витрат, понесених в результаті звернення до національних судів, та 383,1 євро внаслідок звернення до Суду.

40. Уряд зауважував, що заявник не надав доказів того, що ці суми були дійсно витрачені та що в цих витратах була необхідність.

41. Суд нагадує, що для того, щоб судові витрати були включені у присуджену за ст. 41 суму справедливої сатисфакції, має бути встановлено, що ці витрати були фактично понесені та необхідні для попередження встановленого порушення Конвенції чи отримання відшкодування в зв'язку з таким порушенням. Також такі витрати мають бути розумними щодо кількості (див., серед інших, рішення у справі «Нілсен та Джонсон проти Норвегії» (Nilsen and Johnsen v. Norway) [GC], № 23118/93, п. 62, ECHR 1999-VIII).

42. Суд вважає, що наведені умови не мали місця в цій справі. Зокрема, Суд нагадує про те, що справа не була занадто складною, та про те, що заявника було звільнено від загального обов'язку бути законно представленим. Тим не менш, заявник мав понести певні судові витрати, пов'язані з представництвом та зверненням до Суду.

43. Приймаючи до уваги наявну інформацію та зазначені критерії, Суд присуджує 300 євро відшкодування судових витрат.

С. Пеня

44. Суд вважає, що пеня, яка нараховуватиметься у разі несвоєчасної сплати, має дорівнювати граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявника щодо невиконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року прийнятною, а решту заяви — непринятною;

2. *Постановляє*, що мало місце порушення п. 1 ст. 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 1 Першого протоколу;

4. *Постановляє*, що немає необхідності у розгляді скарги за ст. 13 Конвенції;

5. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним згідно з п. 2 ст. 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2000 (дві тисячі) євро відшкодування моральної шкоди та 300 (триста) євро відшкодування судових витрат плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із зазначених сум;

(b) зазначені суми мають бути конвертовані в національну валюту України за курсом на день здійснення платежу;

(c) зі спливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на вказані суми нараховуватиметься пеня (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 10 квітня 2008 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)

Секретар

Голова